

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - I

1. Galya'yı ele geçirerek Frank Krallığı'nı kuran Merovenj kralları Frankların soyundandır. Hanedana ismini veren Merovech (Meroveé), yarı efsanevi bir kişiliktir. Hayatı ve faaliyetleri hakkında pek fazla bilgi bulunmayan Merovech asıl Frank Krallığı'nın kurucusu I.Clovis'in (481-511) dedesidir.
CEVAP A
2. Tüm Frank kabilelerini tek yönetim altında toplayan Clovis Galya'yı tamamen ele geçirir. Karısı Clotilde'nin etkisi ile Hristiyanlığı kabul eden Clovis, Avrupa'nın ilk Katolik kralıdır. Hristiyanlığı kabul etmesi ona Vizigot, Ostrogot ve Vandal gibi diğer Cermen kavimlerinin krallarından daha ayrıcalıklı bir statü kazandırır. Kendisi ile birlikte halkının büyük bir kısmı da eski pagan inançlarını terk ederek Hristiyanlığı kabul eder.
CEVAP B
3. Papa Zachary'nin 751'de Merovenj hanedanının son kralı III. Childeric'in yerine Saray Nazırı olan Pépin'i, Frankların kralı olarak ilan etmesiyle, adını hanedanın en büyük temsilcisi Şarلمان'dan alan Karolenj hanedanı dönemi başlar. Hanedanın meşruluğunun Papa tarafından onaylanması çok önemlidir ki, taraflar arasındaki bu uyum ve işbirliği sonra da devam edecek ve nihayet 800 yılında Şarلمان, Papa III. Leo'nun elinden giydiği taç ile Kutsal Roma İmparatoru ilan edilecektir.
CEVAP D
4. Tarık bin Ziyad, İberya Yarımadası'nın güneyinde Guadalete Savaşı'nda Vizigot kralı Roderik'i mağlup eder. Roderik'in hayatını kaybettiği bu savaşın ardından Müslümanlar Cordoba (Kurtuba) ve Vizigot Krallığı'nın başkenti Toledo'yu (Tuleytula) ele geçirir. Bir yıl sonra İspanya'nın fethini sonuçlandırmak için on sekiz bin kişilik bir ordu ile bizzat İspanya'ya gelen Musa bin Nusayr, Sidonia (Medina), Carmona (Karmûne), Sevilla (İşbiliyye), Merida (Maride), Reygo, Gırnata, Murcia (Mursiya)'yı ele geçirir. Güney kesimlerinin fethi tamamlandıktan sonra Toledo'da birleşen iki ordu 713 yılında kuzeye yönelir. Bu harekât sırasında Beşkens, Barselona (Barşelûne), Saragosta (Zaragoza) Müslümanların hâkimiyeti altına girer. Böylece birkaç yıl içinde İslam orduları Güney Fransa'ya kadar ilerlerler.
CEVAP E
5. Anglo-Sakson tabiri V. yüzyılın ilk yarısından itibaren Britanya'nın doğu ve güney kesimlerini istila eden Cermen kavimlerini ifade etmek için kullanılan bir terimdir. MS 500'den 1066 yılına kadar süren devir Anglo-Sakson dönemi olarak adlandırılır.
CEVAP D
6. 1066 yılında Fransa'nın kuzeyinde hüküm süren Normanların lideri Fatih William'ın Hasting Savaşı'nda Anglo-Saksonlara karşı kazandığı zaferle İngiltere'de Norman hâkimiyeti başlar.
CEVAP A
7. Açık denizlerde ve sığ nehirlerde kullanabilecekleri teknelerin dışında uzun süreler erzak temini yapmadan denizlerde seyahat edebilecekleri büyük gemilere de sahip olan Vikingler, VIII. yüzyıldan itibaren ana vatanlarından ayrılarak iki yüzyıl boyunca Avrupa'dan Asya'ya kadar çok geniş bir sahada faaliyetlerde bulunmuşlardır. Daha çok Norveçli olarak bilinen ancak İsveç ve Danimarka gibi yerlerden de gelen İskandinavya'nın savaşçı, tüccar ve korsan halkı olan Vikingler, yerleştikleri ülkelerin elit tabakası arasına karışarak etkin bir rol oynamışlardır.
CEVAP B
8. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Kavimler Göçü Avrupa'da feodal sistemin doğmasında etkili olmuştur.
CEVAP E
9. 962'den 1806 yılına kadar varlığını devam ettiren ve Merkezî Avrupa'nın büyük kısmı ile İtalya'yı kapsayan Kutsal Roma İmparatorluğu Avrupa'nın en büyük monarşisidir. 800 yılında Papa tarafından ilk Kutsal Roma imparatoru ilan edilen Şarلمان'ın ölümünden kısa bir süre sonra Frank Krallığı, onun torunları arasında bölüşülmüştür.
CEVAP C

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - I

10. 3 Eylül 1189'da manastırda düzenlenen törenle resmî olarak İngiltere krallık tacını giyen Richard, Yahudilerin bu törene katılmasını yasakladı. Daha sonra Yahudi önde gelenleri yeni krala armağanlarını vermek amacıyla saraya geldiklerinde kralın emri ile tartaklanarak saraydan atılmışlardır. Bu olayların ardından Londra'da Richard'ın bütün Yahudilerin öldürülmesi emri verdiği yönünde söylentiler çıkınca şehirde Yahudi avı başlamış ve evleri yakılan, malları yağmalanan Yahudiler acımasızca katledilmişlerdir.
11. İlk bulunduğu beri el işçiliğiyle üretilen kağıt 13. yüzyılda Avrupa'yla tanıştığı zaman makineyle üretilmeye başlamıştı. 1238, 1273 tarihli belgelere göre su gücüyle çalışan ilk kağıt fabrikaları İspanya'da Valencia yakınlarındaki Xativa'da bulunmaktaydı.
12. Avrupa'da 10. yüzyıldan 13. yüzyıla kadar toplum yapısını belirleyen ilişkiler sistemine feodalizm denilmiştir. Bununla birlikte feodalizmin kökenleri Karolenj Hanedanı dönemine kadar uzanmaktadır. Ancak tarihçiler 9. yüzyıldan 11. yüzyıla kadar devam eden süreci birinci ve 11. yüzyılın ortalarından 13. yüzyılın ortalarına kadar devam eden süreci ikinci Feodal Çağ olarak adlandırırlar.
13. Feodalite sisteminin temel unsurları ekonomik hayatı sürdürebilecek bir toprak parçasından oluşan dirlik, bu dirlik üzerinde ziraat faaliyetlerinde bulunacak köylüler, onların güvenliğini sağlamak için özel kaleler inşa ederek zırhlı süvari özelliği taşıyan şövalyeler, şövalyelerin vasallık sistemiyle bağlı oldukları ve itaat ettikleri senyörlerdir (efendi, lord). Feodal sistemin doğmasını sağlayan temel unsur otorite boşluğu olmuştur. Frankların kurduğu Roma İmparatorluğu'nun 9. Yüzyılın ilk yarısında parçalanmasından sonra Avrupa merkezi devlet yapısından yoksun kalmıştır. Bu otorite boşluğunu 10. ve 13. yüzyıllar boyunca Avrupa'da feodalizm ve Papalık doldurmaya çalışmıştır.
14. 843 yılındaki Verdün Antlaşması'yla Kutsal Roma- Cermen İmparatorluğu üçe ayrıldığı zaman herkesin bir lordu (efendisi, hâkimi) olması ilkesi benimsenmiştir. Böylelikle feodalite denilen sistemin temeli atılmış oldu.
15. Vasallar imparatorluk otoritesine mutlak itaat edenlerdir. Bunlar baronlar, kontlar, markizler ve şövalyeler gibi unvanlar alıyordu. Vasallık bir yemin ile efendiye ömür boyu hizmet etmeyi gerektiriyordu. Bunun karşılığında da efendi vasalını korumayı taahhüt ediyordu. Bu ilişkinin maddi boyutu ise efendinin vasalına fief denilen toprak parçasının kullanım hakkını vermesiydi. Fief kelimesinden feodalite kavramı türemiştir.
16. Feodal sistemde imparator olan efendi genelde düklerle ve kiliseye çok büyük topraklar bağışlıyordu. Dükler de yine vasallık şartı ile markizlere, markizler kontlara, kontlar baronlara ve baronlar da şövalyelere fief denilen dirlikleri veriyorlardı. Böylece en alttan en üste kadar vasallık ilişkisine dayalı hiyerarşik bir düzen oluşturulmuş oluyordu. Ancak bu kişiler askerdiler ve kendilerine bahşedilen toprak karşılığı at ve şövalye denilen savaşçı zırhlı süvariler ile efendinin hizmetinde bulunmak zorundaydılar.
17. İlk Haçlı seferi çağrısı 1074 yılında, Bizans İmparatoru VII. Mihail Dukas tarafından yapılmıştır. Büyük Selçuklu sultanı Melikşah'ın ölümünden sonra devlet içindeki otorite boşluğu ve iktidar mücadeleleri, 1086'da Anadolu Selçuklu sultanı Kutalmışoğlu Süleyman Şah'ın ölümü Türkleri zor durumda bırakmıştı. Bunun üzerine Bizans İmparatoru I. Aleksios Komninos, Haçlı seferi çağrısını yenilemiş, Papa II. Urbanus da bu çağırışı olumlu karşılamıştır.

CEVAP E

CEVAP E

CEVAP D

CEVAP B

CEVAP A

CEVAP B

CEVAP D

CEVAP A

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - I

18. Haçlılar bundan sonra Anadolu'da ilerlemeye devam ederek 1097'de Antakya'ya ulaştı. 1098'de de Urfa'da ilk Haçlı devleti kuruldu. 1098 yılında Fatımilerin eline geçmiş olan Kudüs, bir yıl sonra Haçlıların eline geçti. I. Haçlı Seferi (1096-1099) sonucu doğuda Urfa Kontluğu (1098-1144), Antakya Prensliği (1098-1268), Trablus Kontluğu (1109-1289) ve Kudüs Krallığı (1099-1291) olmak üzere dört Haçlı devleti kurulmuş oldu.
- CEVAP B
19. 1348 ila 1350 yılları arasında salgın halinde görülen hırcık vebası (karaveba) tüm Avrupa'da nüfusun üçte bir oranında azalmasına sebep oldu. Bunun sonucu olarak tarımsal üretim azaldı ve bütün Avrupa'da köylü isyanları görülmeye başladı. Özellikle Fransa'da 1358 yılında yaşanan köylü isyanlarında otuz binden fazla insan öldü. 1381 yılında İngiltere'de köylüler "biz İsa'nın suretinde birer insan olarak yaratıldık ama siz bize vahşi hayvanlar gibi davranıyorsunuz" diyerek ayaklandılar ve kısa bir süreliğine de olsa Londra'yı ele geçirmeyi başardılar.
- CEVAP A
20. Geç Dönem Orta Çağ Avrupasında şehirlerarası ticareti geliştiren ve adına Hansa Birliği denilen bir teşkilat söz konusudur. Hansa Birliği aslında 1161 yılında kurulmuş olmasına rağmen etki alanının doruğuna 14. yüzyılda çıkmıştır. Amacı eş güdümlü bir siyasetle Alman ve İskandinav tüccarların Batı Avrupa ve Rusya ile ticaretini geliştirmekti. 1397'de İsveç, Norveç ve Danimarka'nın ortak çıkarlar doğrultusunda, kendi siyasi varlıklarını sona erdirmeden oluşturdukları Kalmar Birliği, özellikle Kuzey Alman devletlerinin oluşturduğu Hansa Birliği'nin ticari gücüne ve Alman siyasi nüfuzuna alternatif bir oluşumdur.
- CEVAP A
21. IV. Henri, Avrupa Birliği'nin öncülerinden biridir. Habsburglar'ın gücünü yıkıp, kendi müttefiki olan Türkleri Asya'ya sürdükten sonra Rusya'nın dışarıda bırakıldığı yeni bir Avrupa'yı kurmayı tasarlamıştı. Avrupa devletleri arasındaki güç dengelerini oluşturma ve bu "Avrupa Hristiyan Cumhuriyeti"nde ebedî barışı sağlama kisvesi altında aslında Osmanlı sultanının Avrupa topraklarındaki hükümdarlığını yok etmek ve Habsburg hanedanının gücünü azaltmak istiyordu. IV. Henri, Avrupa Hristiyan Cumhuriyeti'ni 3 ayrı grupta toplanan 15 bağımsız devlete ayıracaktı.
- CEVAP D
22. İspanya donanması 1588 yılında İngiliz donanmasına yenilene kadar Yenilmez Armada unvanına sahip olmuştur.
- CEVAP C
23. Fransa, İspanya ile savaşa devam ettiği yıllarda ülkede Fronde İsyanı denilen büyük bir isyan başladı. Fronde İsyanı, aslında 1624-1642 yılları arasında Fransa başbakanı olan Kardinal Richelieu'nun soyluların nüfuzunu kırarak meclisin gücünü azaltmaya yönelik politikalarına bir tepki olarak ortaya çıkmıştı. Richelieu'den sonra Fransa başbakanı olan Mazarin'in de aynı politikaları, daha da ileri götürerek devam ettirmesi 1648'de Paris'te Fronde İsyanının çıkmasına sebep oldu.
- CEVAP A
24. Colbert zamanında merkantilizm, Fransa'nın resmî siyaseti haline geldiği için Fransız merkantilizmine "Colbertizm" denmiştir. Colbert'in önlemleri sayesinde, Fransa malî bunalımdan çıktı ve Avrupa'da ekonomisi en güçlü devletlerden biri hâline geldi.
- CEVAP D
25. A, B, C ve D seçenekleri XIV. Luis'in politikalarıdır. Ancak II. Viyana Kuşatması sırasında kutsal ittifakta yer almamıştır. Ayrıca XIV. Luis Fransa tahtında en uzun süre oturan kraldır.
- CEVAP E

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - II

1. Yüzyıl Savaşlarının ilk aşamasında görülen diğer bir felaket ise kara veba olur. 1348 ila 1350 yılları arasında salgın hâlinde görülen hıyarcık vebası tüm Avrupa'da nüfusun üçte bir oranında azalmasına sebep oldu.
CEVAP A
2. Yüz Yıl Savaşı (Yüz Yıl Savaşları), İngiltere Kralı III. Edward'ın Fransa tahtında hak iddia etmesiyle 1337'de başlayan ve ancak 116 yıl sonra 1453'te sona eren savaşlar dizisidir. İlk saldırıyı başlatan İngiliz orduları Crécy'de Fransızları yendi (1346) ve Calais'yi ele geçirdi. Poitiers'de bir zafer daha kazanan (1356) İngilizler, Fransa Kralı II. Jean'ı esir aldılar. Çaresiz kalan Fransızlar 1360'taki Brétigny Antlaşması'yla çok büyük toprak kaybetti. İngiltere Kralı V. Henry yeniden Fransa üzerine yürüdü ve Agincourt Muharebesi'ni (1415) kazanarak Normandiya'yı aldı. Fransa Kralı VI. Charles'ın imzalamak zorunda kaldığı Troyes Antlaşması'na (1420) göre, Fransa tahtının varisi İngiltere Kralı V. Henry'nin oğlu VI. Henry olacaktı. Lorraine'li genç bir kızın, Jeanne d'Arc'ın inancı ve coşkusuyla yeni bir güç kazanan Fransız Orduları Orléans'ı kurtardılar ve Reims'de veliaht VII. Charles'a taç giydirdiler.
CEVAP B
3. Fransa ve İngiltere'nin 1337 yılından 1453 yılına kadar 120 yıl boyunca savaşmış olmaları bir çok feodal beyin hayatını kaybetmesine ve monarşilerinin güçlenmesine yol açtı.
CEVAP E
4. Frank, Vandal, Got, Norman, Viking, Lombard, Slav vb. kavimler Avrupa'nın bugünkü etnik yapısının oluşmasında etkili olmuştur. Hurriiler veya Hurri Devleti, MÖ 3. binyıldan itibaren, Sümer, Akad, Hitit, Urartu ve Mısır kaynaklarında hakkında bilgiler bulunan, Mezopotamya ve Yukarı Dicle bölgelerinde hüküm süren, konuştukları dil itibarıyla (Hurric) Asya kökenli olduğunu kabul edilen ve MÖ 7. yüzyıla kadar varlığını sürdüren devlettir. Urartular Hurri kökenlidir.
CEVAP D
5. Dünya bilim literatüründe Aristo "Muallim-i Evvel", Farabi "Muallim-i Sani" olarak bilinir.
CEVAP E
6. 395 yılında I. Teodosios'un (379-395) ölümünün ardından Roma İmparatorluğu, Doğu ve Batı olmak üzere ikiye bölünür. Sonradan Bizans İmparatorluğu olarak adlandırılacak olan Doğu Roma İmparatorluğu, 1453 yılında İstanbul'un Türkler tarafından fethedilmesine kadar bin yıldan fazla bir süre ayakta kalırken, Batı Roma İmparatorluğu yüzyıl dahi varlığını devam ettiremez.
CEVAP C
7. Bizans İmparatoru I. Jüstinyen tarafından, 532- 537 yılları arasında inşa ettirilmiş bazilika planlı bir patrik katedrali olup 1453 yılında İstanbul'un alınmasından sonra, Fatih Sultan Mehmet tarafından camiye dönüştürülmüştür. 1935 yılından beri ise müze olarak hizmet vermektedir. Ayasofya, mimari bakımdan, bazilika planı ile merkezî planı birleştiren, kubbeli bazilika tipinde bir yapı olup kubbe geçişi ve taşıyıcı sistem özellikleriyle mimarlık tarihinde önemli bir dönüm noktası olarak ele alınır. Döneminin en geniş kubbesi olan Ayasofya'nın merkezî kubbesi, Bizans Dönemi'nde birçok kez çökmüş, Mimar Sinan'ın binaya istinat duvarlarını eklemesinden itibaren hiç çökmemiştir.
CEVAP A
8. 476 yılı Eylül ayında Batı Roma'nın son imparatoru Romulus Augustulus'un (475-476) Cermen asıllı komutan Odoaker tarafından tahttan indirilmesi ile Batı Roma İmparatorluğu tarihe karışır. Böylece İlk Çağ sona erer ve Orta Çağ başlar.
CEVAP B
9. Acem Arap kaynaklarında daha çok İran bölgesini ifade etmek amacıyla kullanılmış bir kavramdır.
CEVAP E
10. Hz. Muhammed Dönemi'nde yapılan Bizans ile ilk siyasal ilişkiler başlar ve 629 yılında Mute Savaşı yapılır.
CEVAP C
11. Hz. Osman Dönemi'nde Kıbrıs'ın fethedilmesi ve Zâtü's-Savari savaşının kazanılması ile Bizans'ın Doğu Akdeniz'deki egemenliği sona ermiştir.
CEVAP D

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - II

12. Papa I. Leo, Hun İmparatoru Attila'yı Doğu Avrupa'yı işgal etmemesi için ikna etmiştir. Ancak, bunun karşılığında Hunlara çok fazla değerli eşya vermiştir. Attila, bu hazineleri Hun himayesindeki evlenen genç kızlara çeyiz olarak hediye verildiğine dair belgeler vardır.
- CEVAP B
13. Arsuf Savaşı 1192 yılında İngiliz Kral I. Richard ile Kudüs Fatihi Selahattin Eyyûbi arasında yapılmıştır.
- CEVAP B
14. Şarلمان'ın kurduğu büyük imparatorluğun başarısı onun hayatı ile sınırlı kalır. 814 yılındaki ölümünden kısa bir süre sonra Karolenj İmparatorluğu halefleri arasında bölüşülür. 843 yılında imzalanan Verdun Antlaşması ile imparatorluk Şarلمان'ın üç torunu arasında paylaşırlır.
- CEVAP C
15. İngiltere'de Cumhuriyet yönetimi 17. yüzyılda başlamıştır.
- CEVAP E
16. Oxford Şartları 1258 yılında Kral III. Henry tarafından kabul edilen, İngiltere'nin ilk anayasası sayılan metin. I. Baronlar Savaşı sonrasında baronlar tarafından henüz 9 yaşında iken iktidara getirilen III. Henry, saltanatının ilk yıllarında yönetime hâkim olmayı başarabilmişse de, baronların baskısına daha fazla dayanamayarak Oxford Şartları çerçevesinde bir dizi reform yapmayı kabul etti. Buna göre baronlar tarafından seçilen 15 kişilik bir meclis oluşturulacak ve krala danışmanlık yaparak, idareyi denetleyecekti.
- CEVAP B
17. Presbiteryanlık tarikat değil, Hristiyanlığa ait bir mezheptir, reform hareketleri sonucu ortaya çıkmıştır.
- CEVAP B
18. IV. Haçlı Seferi ile Bizans'ın güç kaybetmesi I. Keyhüsrev ve I. İzzeddin'in liman şehirlerini ferhetmesini kolaylaştırmıştır.
- CEVAP D
19. Fransa Kralı IX. Louise'in başında olduğu seferler VII. ve VIII seferlerdir. VIII. Haçlı Seferi Kartaca olarak bilinen ve Kuzey Afrika toprakları olan Tunus'a düzenlenmiştir.
- CEVAP E
20. 1212 yılında Alman Nicolas ile Fransız Stephan'ın adında iki çocuğun önderliğinde gerçekleşen Çocuk Haçlı Seferi IV. Haçlı Seferi'nden sonra düzenlenmiştir.
- CEVAP D
21. Engizisyon uygulamaları Papa IX. Gregory (1227-1241) Zamanı'nda işlevsellik kazandı. Önce Avrupa'da yaşayan Yahudilere karşı daha sonra da Katolik mezhebi tarafından sapkın olarak görülen Hristiyan mezheplerine karşı tatbik edildi. Dominikenler ve Fransiskanlar, Papa adına Avrupa'nın pek çok yerinde engizisyon mahkemeleri oluşturdular. Engizisyon mahkemeleri nadiren İskandinav ülkelerinde tatbik edildi; ancak hiçbir zaman İngiltere'de uygulanmadı. İspanya'daki uygulamaları daha çok Yahudi ve Müslümanlar üzerinde oldu. 1481-1517 yılları arasında İspanya'da 13 binden fazla insan diri diri yakılmış ve yaklaşık 200 bin kişi başka cezalara çarptırılmıştır.
- CEVAP A
22. Yüzyıl Savaşlarının sonucunda birçok derebeyi hayatını kaybettiği için İngiltere ve Fransa'da ulusal monarşiler güç kazanmıştır.
- CEVAP E
23. Haçlı Seferlerinden dolayı Venedik ve Cenova Doğu Akdeniz ticaretini ele geçirerek hızla zenginleştiler. Bunun sonucu olarak 14. yüzyıl İtalya'sında tüccar bankerler ortaya çıkmaya başladı. Sigorta, muhasebecilik, poliçe, protesto, kambiyo senedi gibi finans teknikleri geç dönem Orta Çağ boyunca İtalya'da uygulandı. 15. yüzyılda Cenova'da düşük faizle ihtiyaç sahipleri için kredi veren "rehin sandığı" uygulaması başladı. Bu genel bankaların en eski modeli oldu. Bu yüzyılda İtalyan şehirlerinde ticaret şirketleri kurulmaya başladı.
- CEVAP A

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - II

24. Papalık 1377 yılına kadar altmış sekiz yıl boyunca Avignon'da yaşamak zorunda kaldı. Fransız etkisi Papalık üzerinde kendini hemen hemen her alanda gösterdi. Papalık yönetiminde Fransız kardinaller ön plana çıkmaya başladılar. Bundan dolayı İtalyanlar, Yahudilerin MÖ 598-587 yılları arasında Babil'e sürülerek esaret hayatı yaşamasından esinlenerek papanın Roma'dan taşınarak Avignon'da altmış sekiz yıl yaşamasını "Babil esareti" olarak adlandırdılar.

CEVAP D

25. III. Haçlı Seferi'nin 1192'de başarısızlıkla sonuçlanmasından sonra Papa III. Innocent, Mısır'a ve Eyyûbilere karşı bir Haçlı Seferi hazırlığına girişti. Ancak Venedik liderliğinde yapılan IV. Haçlı Seferi bu devletin girişimleriyle yönünü İstanbul'a çevirdi. 1204 yılında İstanbul Latinlerin eline geçti ve şehir yağmalandı. Bizans Devleti, Epir, Trabzon ve İznik olmak üzere üç parçaya bölündü. IV. Haçlı Seferi sonuçları bakımından Türklerin lehine oldu. Bizans bir tehdit olmaktan çıktı ve Selçuklu Türkleri, Antalya, Sinop, Samsun gibi liman şehirlerini ele geçirek önemli ticaret yollarına hâkim oldu.

CEVAP E

26. Orta Çağ Avrupa'sında 14. yüzyıla gelindiğinde üniversiteler entelektüel dünyanın merkezi hâline gelmişlerdir. Teoloji, temel bilim olarak okutulmakta ve din adamlığının ilk aşaması olarak görülmekteydi. Avrupa'da ilk üniversite 1088 yılında İtalya'da Bologna'da kurulmuştur.

CEVAP C

27. Augustinus ya da Aurelius Augustinus, Aziz Augustinus olarak bilinen filozof ve tanrıbilimci. Augustinus (354 - 430) yılları arasında yaşamış olan ünlü Hristiyan düşünürdür. Devleti Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisi olarak tanımlar. Temel eserleri: Civitas Dei ("Tanrı Devleti") veya "Tanrı'nın Şehri", Confessiones (İtiraf), Epistolae (Mektuplar)'dır. Augustinus, bir tanrıbilimci olmasının yanı sıra, Batı düşüncesi içinde ünlü ve etkili filozoflarındandır. Onun yapıtları tanrıbilimsel olmakla birlikte, felsefi sorunları da içeren nitelikler göstermesi bakımından ayrıca önem taşımaktadır. Sonradan modern felsefe de tartışılacak olan pek çok tartışmayı Augustinus'un yürüttüğü görülür.

CEVAP A

28. Roger Bacon (1214 - 1294) İngiliz bilim insanı ve filozoftur. "Deneyisel bilim" yolunda çaba harcamış olan Bacon, çağdaş bilimin deneyisel yaklaşımının tarihsel bakımdan erken olgunlaşmış bir temsilcisi olarak kabul edilir. İnsanın bilgisizliğinin nedenleri üzerinde duran Bacon, otoriteye dayanmanın, geleneğin etkisinin, önyargıların ve kişinin cehaletini saklayan sözde bilgeliğin, insanı hakikate ulaşmaktan alıkoyduğunu söylemiştir. Özgür fikirleri yüzünden otorite ve din adamlarıyla sürekli tartışmalar yaşadığı için 14 yıl hapis yattı. Müslümanlardan birçok şey öğrenilebileceğini söyledi. Ona göre İbn-i Sina Aris-toteles'den sonraki en büyük filozoftu.

CEVAP D

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - III

1. Papa Katolik dünyasının dinî lideridir, Ortodoks dünyasının lideri ise patriktir. Papanın patrikleri atama yetkisi yoktur.

CEVAP E

2. Hristiyan dünyasında yeni mezhepler XVI. yüzyılda yaşanan Reform Hareketleri ile ortaya çıkmıştır.

CEVAP C

3. İngiltere'de 1455 - 1485 yılları arasında yaşanan Çifte Gül (Güller) Savaşı İngiltere'de ulusal monarşinin güçlenmesini sağlamış, Tudor hanedanı merkezî krallığı kurmuştur.

CEVAP A

4. Skolastik felsefe, Latince kökenli schola (okul) kelimesinden türetilen scholasticus teriminden gelmektedir ve kelime anlamı olarak okul felsefesi demektir. Bu felsefenin temeli teolojidir, ona dayanır ve onu desteklemeye çalışır. Orta Çağ Avrupa'sında eğitim kurumları kilisenin denetiminde olmuş ve bu okullarda papazlar öğretmenlik yapmıştır. Bunun sonucunda Orta Çağ Avrupa'sına damgasını vuran skolastik felsefe ortaya çıkmıştır.

CEVAP C

5. Babür İmparatorluğu 1526 yılından 1858 yılına kadar siyasal varlığını sürdürmüştür. Babür İmparatorluğu Orta Çağ devletlerinden biri değildir.

CEVAP E

6. Senyör (Derebeyi), Süzeren (Derebeyi), Vasal (Serf), Fief kavramları Orta Çağ Avrupa'sı ile ilgilidir. Mesen ise Coğrafi Keşiflerden sonra ortaya çıkan ve sanatçıları koruyan bir dernektir.

CEVAP E

7. Orta Çağ Avrupa'sına damgasını vuran yönetim şekli feodalitedir. Bu sistemin sona ermesinde, Haçlı Savaşları sonucu senyörlerin zayıflaması, Yüzyıl Savaşları, İstanbul'un Fethi'nde kullanılan toplar etkili olmuştur. Hümanizma Rönesans sonucu ortaya çıkmıştır, feodalite ile ilgili değildir.

CEVAP D

8. XI. Lui (1461-1483) büyük Fransız feodal ailelerinin gücünü kırarak, VII. Şarl'dan sonra krallık otoritesini daha da güçlendirmeyi başarmıştır. Yüzyıl Savaşlarının önemli bir sonucu da Fransızlar arasında "millî duygunun" uyanmasıdır. Yalnız bu millî duygu kavramı bugünkü manada olmayıp krala karşı sadakat duygusuyla örtüşmekteydi.

CEVAP E

9. Çifte Gül Savaşı'ndan sonra 1485'te III. Richard ölünce York'lu Elizabeth ile evlenen VII. Henri Tudor, iki krallık hanedanını birleştirerek armasında kırmızı ve beyaz güle yer verdikten sonra iki tarafın rekâbetine de son vermiştir. Henri Tudor iktidarını kuvvetlendirerek parlamentoyu da kendisine tabi kılmıştır. Parlamento onun iradesine karşı karar alabilme gücünü yitirmiştir. Böylelikle İngiltere'de mutlakiyet rejimi ortaya çıkmıştır.

CEVAP C

10. İtalyan düşünür Machiavelli "Hükümdar" adlı eserinde İtalyan siyasi birliği için zorunlu ücretli askerlikten zorunlu askerliğe geçme düşüncesini ortaya atmıştır.

CEVAP B

11. Venedikli seyyah Marco Polo Çin'e kadar büyük bir seyahat yaptı (1271 - 1295). Bu seyahati sırasında yazdığı, doğu ülkelerinin hem zenginliklerini, hem de coğrafyasını anlattığı "Garibeler Kitabı" adlı eseri, Avrupalılar üzerinde büyük etkiler meydana getirmiştir. Dünya'nın yuvarlak olduğunu kanıtlamak gibi bir düşünceyle hareket edilmemiş, Dünya'nın yuvarlak olduğu inancı Coğrafi Keşiflerin başlamasında etkili olmuştur. Ancak bu keşifler sonucunda Dünya'nın yuvarlak olduğu teknik olarak ispatlanmıştır.

CEVAP C

12. Soruda verilen öncüllerin tamamı Coğrafi keşiflerin başlamasında etkili olan faktörlerdir.

CEVAP E

13. Coğrafi Keşifleri başlatan devletler İspanya ve Portekiz'dir. O tarihlerde İtalya devleti henüz siyasi birliğini tamamlamamıştı.

CEVAP C

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - III

14. Ümit Burnu Portekizli gemici Bartelmi Diaz tarafından bulunmuştur. Vasco da Gama ise Ümit Burnu'nu dolaşarak Hindistan'a ulaşmıştır.
CEVAP B
15. Vasco da Gama: 1469-1524 yılları arasında yaşamış Portekizli bir seyyahdır. Deniz yoluyla Güney Afrika'nın en güney noktası olan Ümit Burnu'ndan geçerek Hindistan'a ulaşan ilk seyyahdır.
CEVAP D
16. Coğrafi Keşifler sonucunda Hint Yarımadası Portekizli gemicilerin sömürgesine girer, buradan Avrupa'ya mallar Portekizli gemiciler tarafından taşınmaya başlanır.
CEVAP C
17. Kastilya Kraliçesi İzabel'den aldığı ekonomik destek ile yola çıkan Kristof Kolomb 1492 yılında sefere çıkmıştır. 7 ay süren bu sefer esnasında Kolomb'un ekibi Kanarya Adalarından batıya hareket ederek Antilya takımadalarından Küba ve Hispanyola Adalarını keşfetmiştir. Kolomb üç karavela ile çıktığı bu sefer esnasında bir gemiyi kaybetmesi üzerine Avrupa'ya geri dönmüştür. Kolomb hayatı boyunca Hindistan'ı keşfettiğine inanmıştır. Bundan dolayı da Antilya Adaları'na Batı Hindistan denilmiştir.
CEVAP A
18. John Cabot 1497 - 1498 yılları arasında Kuzey Amerika ve Labrador bölgesinde keşiflerde bulunmuştur. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur.
CEVAP D
19. Coğrafi Keşifler sonucunda okyanus limanları önem kazanırken, Akdeniz limanları önem kaybetmiştir.
CEVAP E
20. Macellan, Güney Amerika kıyılarını takip ederek bugün Macellan Boğazı olarak adlandırılan boğazdan geçmiş ve Pasifik adını verdiği okyanusa ulaşmıştır. Macellan boğazı keşfettikten dört ay sonra Filipin Adalarında öldürülmüştür.
CEVAP C
21. Soruda verilen öncüllerin tamamı Coğrafi Keşiflerin sonuçlarındandır.
CEVAP E
22. Tordesillas Antlaşması: Dünya'nın ilk sömürge paylaşım antlaşması olarak kabul edilen 1494 tarihli bu antlaşma dönemin deniz güçleri Portekiz ve İspanya arasında gerçekleşti. Cape Verde Adaları'nı başlangıç noktası olarak, bu noktanın 1550 km batısında Kuzey-Güney meridyeni çizildi. Çizgi, Avrupa'nın haricindeki dünyayı Portekiz ve İspanya'ya ait iki imtiyazlı yarıya ayıran sınır kabul edildi. Avrupa'nın haricindeki dünyayı Portekiz ve İspanya'ya ait iki imtiyazlı yarıya ayıran sınır kabul edildi. Bu antlaşma ile belirtilen hattın batısında kalan keşfedilmiş ve keşfedilecek bütün bölgeler İspanya'ya, sınırın doğusunda kalan keşfedilmiş ve keşfedilecek bütün bölgeler ise Portekiz'e ait olacaktır.
CEVAP C
23. Coğrafi Keşiflerle Dünya'nın yuvarlaklığının teknik olarak ispatlanması, Rönesans ile aklın önem kazanması skolastik düşüncenin önem kaybetmesine neden olmuştur.
CEVAP B
24. Fransa, İtalyan Rönesansını 1494 ila 1516 yılları arasında İtalya'ya düzenlediği askeri seferler sayesinde tanımıştır. İtalya'nın sahip olduğu bu medeniyet anlayışını Fransa'ya getirmek amacıyla Fransız kralları ünlü İtalyan sanatçılarına saraylarına davet etmişlerdir.
CEVAP B
25. Osmanlı Devleti Coğrafi Keşiflerin olumsuz etkilerini I. Süleyman Dönemi'nde yaşamaya başlamış ve bunun için bu dönemde birtakım tedbirler almıştır.
CEVAP B
26. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen ifadeler doğrudur. Avrupa'da yeni mezhepler Rönesans'tan daha sonra yaşanan Reform hareketlerinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.
CEVAP A
27. A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Katalik Kilisesi'nin İtalya'da olmasıyla Rönesans arasında hiçbir bağlantı yoktur.
CEVAP C
28. James Watt (1736 - 1819) modern buhar makinesinin geliştiricisi olan İskoç mucit ve mühendistir. Endüstriyel Devrimin oluşmasında önemli rol oynamıştır. Rönesans Dönemi bilim insanlarından değildir. Diğer seçeneklerde verilen şahsiyetler Rönesans Dönemi'nde yaşamıştır.
CEVAP E

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - IV

1. Rönesans'ın ortaya çıkmasında Antik Yunan Dönemi'ne ait Grekçe eserlerin tercüme edilmesi, İslam dünyasındaki bilim insanlarının eserlerinin Avrupa'daki üniversitelerde okutulması etkili olmuştur. İspanyolca Kıta Avrupa'sında konuşulan bir dil olduğu için bu dilden çeviriler yapılmamıştır.
CEVAP C
2. Rönesans sonucunda yetenekli sanatçılar ve bilim insanları yetişti. Skolastik düşünce tamamen yıkıldı. Bilim alanında deney ve gözleme dayalı pozitif düşünce ön plana çıktı. İnsana değer veren hümanist düşünce yaygınlaştı. Avrupalılar bilim, resim, mimari, edebiyat gibi alanlarda gelişti. Rönesans, din ve inançlar üzerinde etkili oldu. Katolik kilisesine olan güven temelden sarsıldı. Bu durum Reform Hareketlerinin başlamasına neden oldu. Eğitim ve öğretime önem verildi. Bilimdeki gelişmeler, endüstrinin gelişmesine ortam hazırladı. Rönesans Hareketleri Avrupa dışında yayılma alanı bulmadı. Özellikle Osmanlı Devleti XIV ve XV. yüzyıllarda Avrupa'daki Rönesans Hareketlerinden etkilenmedi. Laik eğitim Reform Hareketlerinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.
CEVAP B
3. Francisco Pizarro, İnkaları fethetmesiyle ve liderleri Atahualpa'yı idam etmesiyle tanınan bir kaşif, asker ve fatihtir. 1474 civarında İspanya'nın Trujillo kentinde doğdu. Bir asker olarak, Pasifik Okyanusu'nu keşfettiği Vasco Núñez de Balboa'nın 1513 seferinde görev yaptı. İnka İmparatorluğu'nun çöküşü, Peru'nun İspanya tarafından sömürgeleştirilmesinin ve başkenti Lima'nın kurulmasının yolunu açtı.
CEVAP D
4. Rönesans İtalya'da en çok sanat alanında ön plana çıkmıştır. Resim, mimari ve güzel sanatlarda birçok eser yapılmıştır. Özellikle Leonardo da Vinci, Mona Lisa portresi, Milano'da bir manastırdaki Son Akşam Yemeği ve birçok şehir planı gibi çalışmalar yapmıştır.
CEVAP D
5. Rönesans Polonya'da daha çok bilimsel alanda etkili olmuştur. Kopernik, Güneş merkezli evren sistemini ortaya atmış, Dünya'nın yuvarlak olduğunu ve Güneş'in etrafında döndüğünü açıklamıştır.
CEVAP A
6. Almanya'da Rönesans'ın etkisiyle Erasmus, Röklen ve Luther (Luter) gibi hümanistler dinî metinleri incelemeye başladılar. Luther, İncil'i Almancaya çevirdi. Bu çalışmalar Reform hareketlerine zemin hazırladı.
CEVAP E
7. Osmanlılar, Kızıldeniz'e girerek İslam'ın kutsal yerlerini tehdit eden Portekiz gemilerine karşı 1525'te Süveyş'te Mısır kaptanlığını kurdular. Süveyş tersanesinde inşa edilen gemiler sayesinde Kızıldeniz'in emniyeti sağlanacaktı. Buradaki 19 gemilik donanma Selman Reis'in idaresinde Yemen'e gönderildi. Selman Reis, Kamaran'ı merkez yapmak üzere hazırlıklara giriştiği sırada bir iç çekişme sonucu öldürüldü. Bunun üzerine yeğeni Emir Mustafa Yemen'e hâkim olduktan sonra kendi başına Hindistan'a giderek Diu'ya yerleşmiş ve Portekiz saldırısını püskürtmeyi başarmıştır. Selman Reis, 16. yüzyılın ilk yarısında ilk başta Memluk Donanmasında ve daha sonra Osmanlı Donanmasında görev yapmıştır.
CEVAP D
8. Galilei modern fiziğin ve teleskopik astronominin kurucularındandır. Ticari alanda kullanılan pusula, ilkel bir termometre, kalp atışı ölçümü için bir sarkaç ve en önemli gelişmiş teleskopu icat etti. Gezegenler ve diğer gök cisimleri ile ilgili çalışmalar yaptı. Çalışmalarını İki Kâinat Sistemi Üzerine Konuşmalar adlı kitabında toplamıştır.
CEVAP C
9. Avrupa'da 15. yüzyılın sonundan 16. yüzyılın ortasına kadar devam eden harplere Rönesans Savaşları denmiştir. Bu savaşların ilk dönemi olan İtalya Savaşları 1494 ila 1516 yılları arasında Fransa, İspanya ve Papalık arasında yaşanırken Rönesans Savaşları'nın ikinci dönemi ise Kutsal Roma-Cermen İmparatorluğu ile Fransa hanedanlarının adlarına izafeten Valoa- Habsburg Savaşları olarak isimlendirilmiştir.
CEVAP E
10. Avrupa'da Rönesans Savaşlarının yaşandığı dönemde Osmanlı Habsburg mücadeleleri de başlamıştır. Bu nedenle Osmanlı Devleti (Kanuni) Fransa'ya destek vermiştir.
CEVAP B
11. Reform Hareketleri sadece dinî alanda bir yenilik hareketi değildir. Rönesans'la başlayan özgür düşüncenin ortaya çıkardığı doğal sonuçtur. Reform ihtiyacı XVI. yüzyıldan önce de bazı din adamları tarafından dile getirilmişti. XVI. yüzyılın başlarında büyük hümanist bilgin Erasmus da ahlaki yozlaşmaya ve boş inançlara karşı Katolik Kilisesi'nde liberal bir reformun gerekliliğini savunmuş ve Hz. İsa'nın örnek alınmasını önermişti. Luther'in başlattığı Reform Hareketlerinin başarıya ulaşmasında Alman prenslerinin desteği ve Rönesans ile birlikte ortaya çıkan özgür düşünce ortamının etkisi olmuştur.
CEVAP A

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - IV

12. II. Henri döneminde, Protestanlığın bu yükselişini bir tehdit olarak algılayan Fransa kralı, selefine nazaran daha sert tedbirler aldı. Bu amaçla Chateaubriant Fermanı'nı ilan ederek Protestanlar'ın cezalandırılacağını belirtti.

IX. Charles'ın vasililiğini üstlenen annesi Kraliçe Catherine de Medicis, ülkede gerilimi düşürmek için Protestanlar'a toleranslı davranılmasını ön gören Saint Germain Fermanı'nı 1562'de yayınladı.

IV. Henri, ülke gelindeki gerilimi düşürdü. Huguenotlar'ın korkusunu azalttı ve 1598'de Nantes Fermanı'nı ilan ederek ülke genelindeki Protestanlar'a dinî özgürlük temin etti.

XIV. Louis, mutlak bir iktidar kurmak istemekte, bunun için de "Bir inanç, bir yasa, bir kral" tezini savunmaktaydı. Kralın, 2 Ekim 1685'te yayımladığı Fontainebleau Fermanı ile de Nantes Fermanı geçersiz kılındı.

CEVAP A

13. Reformun sonucunda Avrupa'da mezhep birliği parçalandı. Katolikliğin yanında Protestanlık, Kalvenizm, Anglikanizm, gibi yeni mezhepler ortaya çıktı. Papaların ve din adamlarının saygınlığı azaldı. Katolik Kilisesi'nin otoritesi sarsıldı. Bozulan imajını düzeltmek için kendi içinde düzenlemeler yaptı. Papa krallar üzerindeki etkisini kaybetti. Kilise, topraklarını büyük ölçüde kaybetti. Eğitim ve öğretim kilisenin elinden alınarak laik eğitim sistemi kuruldu. Kültürel bilimsel gelişmelerde kilise etkisinin azalmasıyla daha serbest bir ortam oluştu. Reform Hareketleri Hristiyanlık dinine karşı değil Katolik Kilise'ne karşı yapılmıştır.

CEVAP E

14. Süryanilik MS 38 yılında Hristiyanlığı kabul ederek Aramilerden ayrılanlarca kurulan ve benimsenen, ilk dinsel merkezini Antakya'da kurmuş olan bir Hristiyan mezhebidir. Diğer seçeneklerde verilen mezhepler Reform'un bir sonucu olarak kurulmuştur.

CEVAP B

15. Martin Luther 1546 yılında hayatını kaybetmiştir. Augsburg Antlaşması imzalandığında Luther yaşamıyordu.

CEVAP C

16. Almanya'da yaşanan iç savaş sonucunda imzalanan 1555 Augsburg Barışı ile Protestanlık mezhebi resmen tanınmıştır.

CEVAP B

17. İngiltere'de Almanya, Cenevre ve Fransa'dan farklı olarak Reform Hareketi özel kişiler tarafından değil de, hükümdarlar tarafından yapılmıştır. İngiltere Kralı VIII. Henri (1491-1547), papanın otoritesini tanımadığını ilan etmekle birlikte Katolik öğretilerine bağlı kalmaya devam etmiştir. Lutherci ve Kalvinist öğretiler de İngiltere'de yayılmıştır.

CEVAP A

18. Ortodokslar Osmanlı Devleti bünyesinde yaşamaktaydı. Reform Osmanlı Devleti'nde bulunan gayrimüslimler arasında yaşanmadı. Bunun en önemli nedeni ise Osmanlı Devleti'nin Hristiyan halka geniş haklar vermesidir. Onları din ve eğitim işlerinde özgür bırakmıştır. Ayrıca Osmanlı Devleti Hristiyan din adamlarının halk üzerinde baskı oluşturmalarına izin vermemiş, böylece ruhban sınıfının siyasal güç elde etmesi engellenmiştir.

CEVAP D

19. Tudor hanedanından VIII. Henri'nin hükümdarlığı sırasında mezhep değiştirmesi ve Anglikan Kilisesi'nin kurulmasıyla İngiltere'de uzun sürecek mezhep savaşları başlamıştı. VIII. Henri'den sonra yerine geçen oğlunun çocuk yaşta ölümüyle taht yolu 1553'te kralın kızlarına açıldı. I. Mary, İngiltere tarihindeki ilk kadın hükümdar oldu.

CEVAP A

20. 1558'te Elizabeth'in İngiltere tahtına geçmesiyle, İngiltere'de yeni bir dönem başlıyordu. Çocuğu ve eşi olmadığı için "Bakire Kraliçe" olarak da adlandırıldı. Kraliçe Elizabeth Dönemi'nde, İngiltere siyasi ve ekonomik açıdan büyüdü. Royal Exchange (İngiliz Borsası) ve İngiliz Doğu Hindistan Kumpanyası kuruldu. Doğu Hindistan Kumpanyası, İngiliz Sömürge İmparatorluğu'nun kurulması ve İngilizlerin dünya ticaretine açılması için önemli bir adımdı.

CEVAP C

21. 19 Ağustos 1538'de Aden'den demir alan Hadım Süleyman Paşa Serdarlığındaki Osmanlı donanması Cücerat kıyılarına erişip 2 Eylül'de Diu'nun 100 mil açıklarında demirledi. Ayın 4'ünde ise Diu limanına yakın bir yerde demirledi. Ayın 7'sinde patlak veren fırtınada donanma hasar gördü. Gemilerin tamiri için Diu'ya 20 mil mesafedeki Madresabat(Caffarâbâd) limanına demirledi. Burada yaklaşık 3 hafta kaldı. Bu süre içerisinde net bir zafer kazanamamış olsa da Hadım Süleyman Portekiz donanmasını yıpratmıştır.

CEVAP D

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - IV

22. Katolikler I. James'in hükümdar olmasıyla ümitlenmişlerdi. Ancak I. James, Calvin'in fikirlerini benimsemiş bir Protestan'dı. Katolikler durumlarının iyice kötüye gittiğini görünce krala suikast yaparak, İngiltere yönetimini değiştirmeye kalktılar. Bunların en meşhuru 1605'teki "Barut Komposu"dur. Guy Fawkes'in bu planı başarısız oldu. İngiltere Parlamentosu'nu havaya uçurmak isteyen Guy Fawkes, başarılı olamamış ve idam edilmişti. Guy Fawkes, "V for Vendetta" filmiyle meşhur oldu. Yüzü şimdi birçok hadisede protestocular ve uluslararası hacker grubu Anonymous tarafından maske olarak kullanılıyor.

CEVAP E

23. İngiltere Kralı I. Charles idam edildikten sonra, Oliver Cromwell, parlamentonun, yürütme heyetinin ve yargının yapısını değiştirdi. Cumhuriyete geçişte önce Devlet Konseyi kuruldu ve sonrasında Rump (Artık) Parlamento olarak bilinen meclis 19 Mayıs 1649'da İngiltere'nin resmen bir Cumhuriyet olduğunu ilan etti. Bu olayla beraber Cromwell yönetime tamamen hakim hâle gelmişti.

CEVAP A

24. 1598'de Nantes Fermanı'nı ilan ederek ülke genelindeki Protestanlara dinî özgürlük sağlayan Fransa Kralı IV. Henry'dir.

CEVAP D

25. Fransa, XIV. Louis'nin iktidarı döneminde neredeyse 50 yıl boyunca, çeşitli fasıllarla, Avrupa'daki diğer ülkelerle savaş hâlinde oldu. Bu sürecin başlangıcı 1667'de patlak veren İspanya ve Hollanda'ya karşı "İntikal (Miras) Savaşları"dır. Fransa Kralı XIV. Louis, gerek diplomasi gerekse de savaş alanlarında, Habsburglar'a karşı güçlü bir ittifak oluşturmuştu. Fransızlar'ın, Hollandalılar ve İspanyollar'a karşı İntikal Savaşları'nda 1667-1668'de elde ettiği zafer, İspanya'nın gücünü kırmış, Fransa'nın Avusturya'ya yönelik tehdidini arttırmıştı.

CEVAP C

26. Osmanlı Devleti ile Avusturya arasında 1593-1606 yılları arasında yapılan savaşlara "Uzun Türk Savaşları" denilmiş bu savaşlar 1606 Zıttatorok Antlaşması ile bitmiş, kısa süreli barış dönemi başlamıştır.

CEVAP C

27. İspanya Kralı II. Filipe'in Protestanlara karşı sert tutumu İspanya ile Hollanda arasında mücadeleyi başlatır. 1568'te başlayıp 1648'te Vestfalya Antlaşması'yla Hollanda'nın tam bağımsızlığı ile sona eren mücadele dönemine "80 Yıl Savaşları" adı verilmiştir. Hollanda'nın bağımsızlık hareketinin lideri olan Sessiz William, büyük bir asker ve Orange hanedanının kurucusudur.

CEVAP A

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - V

1. İngiltere, Otuz Yıl Savaşlarına katılmamıştı. İspanya, sömürgelerinin büyük kısmını XVII. yüzyılda kaybetti. Hollanda, Otuz Yıl Savaşlarında İsviçre ile beraber bağımsızlığını ilan etti. Avusturya, XVII. yüzyılda gücünü korudu. Lehistan, taht kavgaları ve Rusya'nın genişlemesi sebebiyle gücünü koruyamadı. İsveç, Otuz Yıl Savaşlarında galip geldi ve gücünü artırdı. Rusya, özellikle Çar I. Petro ile beraber güçlü bir devlet olma yolunda ilerlemeye başlamıştır. **CEVAP E**
2. Avrupa'da Otuz Yıl Savaşlarının devam ettiği yıllarda IV. Murat 1635 ve 1638 yıllarında İran'a iki sefer düzenleyerek Bağdat'ı fethetmiştir. **CEVAP C**
3. 16. yüzyılda başlayan ve Fransız İhtilali'ne kadar süren Katolik Kilisesi'nin yenilenmesi, kendisini tamir etmesi, Protestan hareketiyle aldığı darbeyi tedavi etmesi arzusuyla başlayan harekete "Karşı Reform" veya "Katolik Reformu" denilmektedir. Karşı Reform süreci içerisinde yeni tarikatlar kurulmuş ve bu tarikatlar vasıtasıyla Reform hareketinin açtığı yaralar giderilmeye çalışılmıştır. Özellikle Cizvitler, Protestanlığın ortaya çıkışı üzerine büyük bir darbe yiyen Katolik kilisesini toparlayıp, karşı reformun yapılmasında önemli rol oynadılar. Cizvitler: 1534'te İgnacio de Loyola tarafından kurulmuş bir tarikatıdır. "İsa cemiyeti" diye de bilinir. Amaçları, Katolik inancı bütün insanlığa yaymak ve Katolik olanların inançlarını tavizsiz bir şekilde yaşamalarını sağlamaktır. **CEVAP C**
4. XIV. Louis'nin hükümdarlık yılları Fransa tarihinde Büyük Yüzyıl olarak anılır. Güneş Kral, tahtta 72 yıl kaldı ama fiili hükümdarlık süresi 54 yıldır. 1661'de Mazarin'in ölümünden sonra yönetimi tek başına eline almıştı. Kendisinin Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisi olduğuna ve krala karşı yapılan itaatsizliğin büyük günah olduğuna inanıyordu. Louis'nin Fransa'ya katkısı, ülkesini, aristokrasinin yönettiği parçalanmış yapıdan kurtarması, tek merkezden yönetilen güçlü bir devlet hâline getirmesidir. Sanaatçıları koruyan XIV. Louis Dönemi'nde Fransa'nın görünümü de değişti. Yollar, limanlar yapıldı; imalathaneler kuruldu. Fransa ekonomik olarak güçlendi. XIV. Louis tarihe "Güneş Kral" olarak geçti. **CEVAP E**
5. Merkantilizm: Bir ülkenin zenginliği ve gücünün, sahip olduğu değerli madenlerle ölçülebileceği fikrine dayanan bir ekonomik sistemdir. Toprağa dayalı feodalite yerine, zenginliğin kaynağı ticarettir. İhracatı mümkün olduğunca artırmak, ithalatı ise mümkün olduğunca düşük seviyede tutmak temel amaçtır. Devlet, yatırımları ve ekonomik faaliyetleri yönlendirip, teşvik eder ve denetlerdi. Merkantilizm'de liberal ekonomik anlayış desteklenmemiştir. **CEVAP A**
6. Levant Doğu Akdeniz için kullanılan bir kavramdır. Fransız Merkantilizm'ine Colbertizm denilmiştir. **CEVAP B**
7. Astronomi ile ilgili çalışmalarını "İki Kainat Sistemi Üzerine Konuşmalar" adlı kitabında anlatan XVII. yüzyıl İtalyan fizikçisi Galileo'dur. **CEVAP A**
8. İngiltere 'de III. William, tahta çıktığı yıl inanç özgürlüklerini belirleyen "Act of Toleration"u (Müşamaha Bildirgesi) yayınladı. Ancak bu dönemin en önemli siyasal metni 16 Aralık 1689'da kabul edilen Bill of Rights (Haklar Beyeannâmesi) olmuştur ki bu belge hâlâ İngiliz hukuk sisteminin temel yasalarından biri olan, insan hakları ve ifade özgürlüğü konusunda tarihteki en ünlü metinlerden biridir. Bu metinle, kral parlamentonun üstünlüğünü kabul etmekteydi ve bu Avrupa demokrasileri için bir milattır. Yine bu beyanname ile kralın yasaların yapılmasına ve uygulanmasına müdahalesi önlediği gibi, barış zamanlarında bir ordu oluşturmaya da yasaklandı. Ordu artık kralın ordusu değil parlamentonun dolayısıyla da halkın ordusu olmuştu. Bu gelişme Şanlı Devrim olarak tarihe geçmiştir. **CEVAP B**
9. Napolyon'un Osmanlı topraklarını tehdit etmesi sonucunda İngiltere ve Rusya, Osmanlı Devleti'ne yardım etmiş, İngiltere çıkarları gereği Osmanlı topraklarını koruma politikasına yönelmiştir. **CEVAP C**

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - V

10. XVII. yüzyılın ilk yarısında Celali İsyanlarının yarattığı olumsuzluk ve Safevilerle giriştikleri yoğun mücadele sebebiyle askerî güçlerinin büyük kısmını İran üzerine seferber eden Osmanlı Devleti, Otuz Yıl Savaşları ile uğraşan Avrupa'nın güçsüz ve zayıf durumundan istifade edememiştir.

CEVAP B

11. Dokuz Yıl Savaşları 1688-1697 yılları arasında Büyük Avrupa Birliği'nin Fransa'ya karşı başlattığı mücadelenin adıdır. Bu savaş Avusturya ile savaşan Osmanlı Devleti'nin faydasına olmuştur.

CEVAP D

12. XVII. yüzyılda modern felsefenin temelleri atıldı, matematikte bir patlama oldu ve klasik fizik kuruldu. İngiltere'de Francis Bacon Empirizm'in, Fransa'da René Descartes ise Rasyonalizm'in kurucuları olarak bu yüzyılda öne çıktılar. Bacon, tabiat karşısında aciz bir varlık olarak insanın elindeki en büyük silahın ve gücün bilgi olduğunu savundu. Bacon'a göre bilginin bizatihi kaynağı da bu dünya ve tabiat olmalıydı. İngiliz düşünürüne göre bu ikisinin dışında bir bilgi kaynağı yoktu ve bu kaynaktan bilgiler ancak deney yoluyla elde edilebilirdi. Bacon'un bu görüşleri Empirizm'in temellerini attı ve ana ilkelerini oluşturdu.

CEVAP D

13. 1700'de İspanya Kralı II. Carlos öldüğünde Fransa kralı, torununun V. Felibe (Philip) olarak İspanya kralı seçilmesini hemen tanıdı. Böylece İspanya Veraset Savaşları'na giden süreç de başladı. İngiltere, Hollanda ve Avusturya bir araya gelerek Fransa ve İspanya'ya saldırdı. Fransa'nın yenilgisiyle sonuçlanan İspanya Veraset Savaşı, Utrecht Barışı ve İspanya'nın paylaşılmasıyla sona erdi.

CEVAP C

14. Aziz Bartalmay Yortusu Kiyımı, 1572 yılında Fransız Din Savaşları sırasında Huguenotlar'a (Fransız Kalvinist Protestanlar) yönelik yaşanan suikastlar ve katolik çetelerin büyük çaplı katliam dalgasıydı. Geleneksel olarak, Kral IX. Charles'ın annesi Kraliçe Catherine de' Medici tarafından kışkırtıldığına inanılan katliam, kralın kız kardeşi Margaret ve Navarra Kralı IV. Henri'nin düğününden birkaç gün sonra yaşanmıştır.

CEVAP A

15. John Locke İngiliz filozoftur. XVII. yüzyılın en önemli düşünürlerinden biridir. Düşünce özgürlüğünü, insan eylemlerini akla göre düzenlemek anlayışını en geniş ölçüde yayan ilk düşünür olduğu için Avrupa'daki Aydınlanma ve Akıl Çağı'nın gerçek kurucusu olarak kabul edilir. John Locke'a göre insan zihni doğuştan boş bir levhadır. (tabula rasa) Daha sonra bu zihin deneyimle (tecrübe) birlikte dolar.

CEVAP B

16. Deli Petro (I. Petro), 1682'de tahta geçtiğinde Rusya, Avrupa siyasetinde hiçbir ağırlığı olmayan sıradan bir devlettir. Onun reformları ile Rus modernleşmesi başladı ve sonraki hükümdarlar döneminde de devam ettirildi.

CEVAP B

17. İlk Dünya Savaşı olarak kabul edilen Yedi Yıl Savaşı, Avrupa'nın güçlü devletleri arasında, 1756-1763 yılları arası yaşanmış bir dizi askeri çatışmadır. Savaşın nedeni Büyük Britanya ve Fransa için aralarındaki sömürge yarışı; Avusturya ve Prusya içinse Orta Avrupa egemenliğidir. İngiliz ittifakında Prusya yer almıştır, Fransız ittifakında ise Avusturya, Rusya ve İsveç yer almıştır.

CEVAP C

18. Denis Papin, 1681'de düdüklü tencereyi icat eden Fransız bilim insanıdır. İçindeki basıncı bilmek için bir supap yerleştirmiş, basıncı bir ağırlıkla dengelemişti. İlk buhar makinesini icat etmiştir. Modern anlamda buhar makinesini sanayide ilk defa kullanan İskoçyalı James Watt'tır.

CEVAP A

19. Almanya Fransa ile yaptığı 1871 Sedan Savaşından sonra siyasi birliğini tamamlayarak güçlü bir devlet olarak siyaset sahnesine çıkmış ve bundan sonra sömürgecilik faaliyetlerine başlamıştır.

CEVAP E

20. Fransa'nın "Güneş Kralı" olan XIV. Lui "Devlet demek ben demektir." diyerek katı bir monarşiyi uygulamış, Nant Fermanı'na son vermiştir.

CEVAP C

Orta ve Yeni Çağ'da Avrupa - V

21. Her türlü üretim faaliyetinde kol gücünün yerini, makine gücünün alması demek olan Sanayi İnkılabı, fen bilimlerindeki buluşların üretim alanında uygulanmasıyla XVIII. yüzyılda İngiltere'de başladı.
- CEVAP D
22. Merkantilizm 16. yüzyılda Batı Avrupa'da başlamış ekonomik bir teoridir. Merkantilizme göre bir milletin refahı anaparanın miktarına bağlıdır ve küresel ticaret hacmi değişmez. Ekonomik servet veya anapara devletin elinde tuttuğu, altın, gümüş miktarı veya ticari değer ile temsil edilir. Bu da diğer devletlerle olan ticari dengenin olumlu yönde olması ile en iyi yükseltilir. Merkantilizme göre, yönetim ekonomide korumacı bir rol oynamalı, dış satımı desteklemeli ve dış alımı sınırlandırmalıdır. Bu fikirler üzerinde duran ekonomik sisteme merkantilist sistem denir. Merkantilizm Coğrafi Keşiflerin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.
- CEVAP B
23. Utrecht Antlaşması, 1713 yılında Fransa, İspanya, Büyük Britanya, Savoya Düküğü ve Hollanda arasında imzalanmış ve İspanya Veraset Savaşı'nı son erdiren barış antlaşmasıdır. Hollanda'nın Utrecht kentinde imzalanmıştır. İspanya Kralı II. Carlos öldükten sonra tahtını bırakacağı bir velihtinin olmaması taht kavgalarına yol açarak İspanya Veraset Savaşı'nın tetikleyicisi olmuştur. Bu savaşta Büyük Britanya'nın yanında normal şartlarda bir araya gelemeyecek Avrupa devletleri ittifak kurmuştur. Amaç Fransa'nın Avrupa'daki yükselişini engellemektir. İspanya Veraset Savaşları bir dünya savaşı olarak da nitelendirilebilir. Savaş sonunda Utrecht Antlaşması'yla Fransa'nın yükselişine son verildi ve Fransa dizginlenmeye başlandı.
- CEVAP D
24. Çok taraflı diplomasinin ilk örneği olan Westphalia (Vestfalya) Barışı ile 24 Kasım 1648'de Otuz Yıl Savaşları sona ermiştir. Westphalia Barışı sonrası Fransa ile İspanya 1659'a kadar savaşmaya devam etmiştir. Çünkü XIV. Louis (Lui) reşit olana kadar fiilen Fransa'nın hükümdarı olan Kardinal Mazarin, İspanya tamamen yok edilmeden Fransa'nın rahat edemeyeceğini düşünmüştür. İspanya'nın askeri üstünlüğü ve yeniden büyük imparatorluk kurma hayali bu antlaşmayla sona ermiştir. Westphalia, Alman tarihinde de bir çağın sonu olmuş ve Alman topraklarında Danimarka, İsveç, Fransa gibi yabancı devletlerin müdahil olduğu yeni bir ortam oluşmuştur.
- CEVAP C
25. Utrecht Antlaşması, 1713 yılında Fransa, İspanya, Büyük Britanya, Savoya Düküğü ve Hollanda arasında imzalanmış ve İspanya Veraset Savaşı'nı son erdiren barış antlaşmasıdır. Hollanda'nın Utrecht kentinde imzalanmıştır. Bu antlaşma ile Avusturya; Belçika, Milano Dukalığını ve Napoli ile Sicilya adasını aldı.
- CEVAP D
26. Thomas Paine: 37 yaşında Amerika'ya giden bir İngiliz'dir. 1776'da 47 sayfalık "Sağduyu" isimli bir risale yayımladı. Üç ay içerisinde 120 bin adet satan bu risalenin, o zamanki 13 Amerika kolonisinde hemen hemen herkes tarafından okunduğu iddia edilir. Büyük satışa rağmen tek kuruş telif ücreti almayan Thomas Paine, eseriyle koloni halklarına kendi bağımsızlıkları uğruna savaşmaları için açık bir çağrı yapıyordu. Sağduyu, Amerika bağımsızlık meşalesini yakmıştır.
- CEVAP B
27. Yedi Yıl Savaşları sonunda İngiltere Kanada ve Hindistan'da üstünlüğü ele geçirmiştir. Bu tarihten sonra Prusya Avrupa'da güçlenmeye başlamıştır.
- CEVAP C
28. Millî egemenlik düşüncesi ilk önce on sekizinci yüzyılda Fransız düşünürü Jean Jacques Rousseau tarafından ifade edilmiştir. Rousseau, kaleme aldığı "Toplumsal Sözleşme" adlı eseri ile toplumu derinden etkilemeyi başarmıştır. Bu eserinde özellikle yurttaşlık bilincini, ortak düşüncüyü, halkı, devleti oluşturan bir toplum sözleşmesini ve bu sözleşmeye her ferdin dâhil olması gerektiğini vurgulamıştır. Rousseau'ya göre halk olmanın temel ilkelerinden biri de egemenliğin var olmasıdır.
- CEVAP A